

Koosoleku memo

Lahemaa külastusala külastuskorralduskava tööühma kohtumine

Oandu külastuskeskuses Lahemaa rahvuspargis

21.03.2019

Juhatas: Jaak Neljandik

Protokollis: Kerli Karoles-Viia

Osalejad: Jaanus Käärma, Marge Rebane, Jaak Neljandik, Tiina Selart, Kerli Karoles-Viia, Marju Paas, Timo Kangur, Andrus Kevvai, Katrin Jürgens, Kuldar Pärn, Kaisa Linno, Maire Vendt, Madis Jõgi, Katre Karu, Valdek Kilik, Jüri Teppe

Päevakord:

1. Sissejuhatus (kava tutvustus)

Marju Paas tutvustas RMK külastuskorralduse tegevusvaldkonda, loodushoiuobjektide külastustrende ja külastuskorralduskava (edaspidi KÜKa) uuendamise protsessi.

2. Eelmise kavaperioodi täitmine

Jaak Neljandik tutvustas eelmisel kavaperioodil kavandatud ja tehtud suuremaid ehitus- ja rekonstrueerimistöid ning rahastamisallikaid.

- Oluliste objektidena seovad paljusid olemasolevaid loodushoiuobjekte külastusala läbivad Matsalu-Aegviidu ja Peraküla- Ähijärve matkatee harud. Matkateele on paigutatud laavu tüüpi peatuskohti, mis on alternatiiviks metsaonnidele ja on külastajate poolt väga hästi vastu võetud.
- Objektide rekonstrueerimisel on oluline roll olnud välisfinantseeringutel. Uue ilme on saanud väga paljud objektid, olulisemad neist on Tsitre telkimisala ja vaatlustorn, Altja õpperaja ripsild, Viitna maastikukaitseala taristu, Neeruti maastikukaitseala taristu, Majakivi-Pikanõmme õpperada ja Majakivi vaatlustorn, Mohni saare loodusrada jne
- Mitmed olulised tegevused on tehtud Oandu külastuskeskuses ja kompleksi teiste hoonete ja õueala kujundamisel – Oandu käbitare ja väliõppeklass, Oandu taimetargarada ja Oandu loodusmetsarada jms.

3. Järgneva 10 aasta eesmärgid ja suunad

Jaak Neljandik tutvustas külastuskorralduskava tööühma töö tulemusena valminud Lahemaa rahvuspargi ja Põhja-eesti puhkeala profiile ja peamiseid arengusuundasid

Lahemaa rahvuspark

- Tehti ettepanek lisada Lahemaa rahvuspargi profiili sobivasse kohta sõna „meri“, et rõhutada mereäärset asukohta, näiteks „Merelahtede ja metsade kivine maa“ või selgitavas tekstis: „Põhja-Eesti klint, meri ja rändrahnud...“
- Lahemaa rahvuspargi osas on eesmärk jätkata radade arengu suunal ja säilitada olemasolevat struktuuri. Veelgi tihedam loodushoiuobjektide marsruutidega sidumine.
- Külustuskeskustes ja objektidel veelgi mitmekülgsema info edastamine.
- Pärandkultuuri jätkuv väärtustamine ja eksponeerimine.
- Palmse asuvas Lahemaa rahvuspargi teabepunktis on eriti oluline esitatava teabe kvaliteedil arvestada sihtrühmaga. Keskusesse tuleb väga üldise baasteabe sooviga, kiirtutvustus kiirturistile, kuid ka süvahuviga inimesi.
- Lahemaa on väga erinevate sihtgruppide huviks nii oma Tallinna lähedusega, atraktiivsusega (kõige vanem rahvuspark), mis on väljakutseks teabelahenduste väljatöötamisel. Palju sakslasi. Igal rahvuselgi on oma huvi. Suureneb aasia turistide arv. Võsu-Käsmu kergliiklustee heaks päästerõngaks.
- Lahemaa rahvuspargi tutvustamisel on oluline osa slaidiprogrammil, mis annab hea ülevaate alast. Keskkonnaameti poolt on teostamisel Lahemaa rahvusparki tutvustav film, mida on hea kasutada nii Palmse kui ka Oandu teabepunktides. Rebitavate kaartide sümboolne tasustamine on end õigustanud. Tasuta voldikute, ka kaartide puhul juhtub sagedasti, et need on pärast prügikastis.
- Oandu külustuskeskuses on plaanitud parandada invavõimalusi ja olemasoleva veelgi parem radadega sidumine. Eesmärgiks on, et keskusest kujuneks matkakeskus, kus külastaja saab huvitavalt aega veeta, saab valida ekspositsiooni abil sobiva raja, kuhu edasi suunduda. Lahemaa rahvuspargi tutvustamisel on võetud suunaks, et külastajate tutvuks alaga läbides erinevaid radasid.
- Ojaäärse loodusmaja ümbruses on oluline metsanduse teema jätkuv arendamine metsarajal, loodusmaja ja raja sidumine Viitna ja Palmsega.

Põhja-eesti puhkeala

- Põhja-Eesti puhkeala töötab nn „puhveralana“ Lahemaa rahvuspargile, pakkudes külastajatele pikema viibimise ja kulutavamate tegevuste (telkimine, lõkke tegemine) võimalusi telkimisaladel.
- Suund on ka looduses liikumise võimalustel (matkateed ja nende peatuskohad) mööda jääaja maastikulisi moodustisi, mida rõhutab ka ala profiil. Tulevikus tuleb arvestada võimalusega, et polügoonide rajamisel võib tulla liikumiskiiranguid ja kitsendusi.
- Olemasolevate loodusväärtuste sisukam ja kvaliteetsem tutvustamine

4. Külustusala arenguvõimalused, koostöö ja kitsaskohad

Arutleti järgmistel teemadel:

- Võsu valda tuleb palju külustajaid, kes soovivad infot, kes on praegu suunatud Lahemaale ja Oandule. Võsu piirkond ja sadam on huvitatud radadega sidumisest, planeeritakse Võsu raja uuendamist. RMK võiks kaaluda võimalust piirkonna radadega sidumiseks, tulevikus võiks kaaluda matkatee marsruudi muutmist ja viimist läbi Võsu.
- Käsmul on probleeme suurürituste kooskõlastamisel. Keskkonnaametiga küll kooskõlastatakse, RMK-ga alati mitte. Ürituse korraldajale on vajalik panna suurem vastutus prügikorralduse ja käimlate osas. Info ürituste kohta ei jõua RMK-sse. RMK tegeleb pärast probleemide likvideerimisega. Probleeme ala kasutamiseks on ka siis, kui ala on suletud - Kaunid kontserdid, Viru Folk. Käsmu poolsaare metsa tuleks majandada kui parkmetsa, raja servades pingid, poolsaare tippu võiks planeerida vaateplatvormi.
- FOREST TRAIL – Kaisa Linno tutvustas Eesti-Läti koostöist rada. Tuleb Lätist, suundub läbi Lahemaa Tallinna suunas, võimalikult palju E9 rahvusvahelist trassi pidi. Eesmärk on koondada ja reklaamida teenusepakkujaid. Kasutajad võiks olla piiratud arvul õige suunitlusega külustajaid. Kitsaskohaks on tähistus ja edaspidine hooldus. Tegu on olemuselt pigem marsruudi kui rajaga. Arutleti eraomandi rohkuse ja sellest tulenevate võimalike probleemide üle. Kaisa Linno avaldas soovi saada oskusteabega RMK inimest tööühma.
- Tõstatati Turjekeldri säilimise, eksponeerimise ja juurdepääsu probleem läbi eramaade. Tehti ettepanek, et KOV võiks võtta initsiatiivi ja eramaaomanikega kokkulepped sõlmida. Vajadusel kaasata kogukond objekti olulisuse ja jalgsi juurdepääsuvajaduse selgitamiseks. Samuti võib valla üldplaneeringu protsessis probleemi kaardistada.
- Tõstatati mitmeid kitsaskohti prügi teemal. RMK loodushoiuobjektidel paiknevate prügikonteinerite tühjendamissagedus ei vasta vajadustele. RMK prügikastid on sageli ainsad avalikud prügikastid, mistõttu täituvad väga kiirelt. Osaliselt saab metskond aidata erandlike prügikoguste veo korraldamisel. KOV on oluline roll prügilepingute sõlmimisel, et saaks arvestatud ka loodushoiuobjektidel paiknevate konteinerite tühjendusvajadus. Rõhutati suvilapiirkondades prügilepingutest vabastamise soovidesse kriitilise suhtumise vajadust. Tõdeti, et on oluline jätkata järjepideva info jagamist prügikäitlemise osas, et kuhu mis prügi viia ja millal. Oluline on nt. vallalehtedes info jagamisel kevadhooajal.
- Suurürituste korraldamine. Kui suurüritus toimub riigimetsas või meie taristut kasutades, siis on vajalik üritus kooskõlastada ka RMK-ga. Ürituse loa andmisel peaksid kõik kooskõlastuse andjad kriitiliselt kaaluma ürituse sobimist antud kohta. Telkimisalad, lõkkekohad pole sobilikud kohad kinniste kontsertide jms jaoks.
- Juurdepääsuteed- Purekari tippu aeg-ajalt on ligipääsuprobleeme.

- Teabe jagamine. RMK infokandja on www.loodusegakoos.ee, sinna peaks viitama, kui soovitakse panna infot RMK taristu kohta oma lehtedele. Kui on kolmandate osapoolte poolt koostatavatel trükistele soov panna RMK info peale, siis on oluline kontakteeruda RMK inimesega, et oleks tagatud õige info. Sama kehtib ka infotahvlite püstitamisel.

Otsustati:

RMK edastab tööühma koosoleku materjalid kõikidele tööühma liikmetele ja www.rmk.ee Lahemaa külastusala külastuskorralduskava lehele. RMK uuendab kava materjale ja olenevalt tagasidest ning erinevate osapoolte huvist otsustakse järgnevate kohtumiste vajadus. Koosolekul mitteviibinud tööühma liikmetel palutakse omapoolsed ettepanekud ja probleemkohad edastada kirjalikult Lahemaa KÜKa koostajatele: jaak.neljandik@rmk.ee